

**Державні санітарно-гігієнічні правила і норми встановлення класу
небезпеки відходів**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці Правила і норми поширюються на суб'єктів (юридичних та фізичних осіб), що є виробниками відходів та/або чия діяльність пов'язана з утворенням відходів, їх збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з мінімізацією негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини на території України. Роботи зі встановлення класу небезпеки відходів можуть виконувати установи, що здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням санітарного законодавства у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, а також науково-дослідні установи (заклади), що вивчають вплив відходів на здоров'я населення. Такі установи і заклади повинні мати акредитацію Комітету з питань гігієнічного регламентування МОЗ України та досвід роботи з практичної медичної токсикології.

2. В цих Правилах і нормах визначені основні поняття і терміни, які характеризують підходи до класифікації відходів та їх паспортизації, принципи визначення їх небезпеки за фізико-хімічними властивостями складових речовин відходів, вимоги щодо безпечного поводження з відходами, які спрямовані на запобігання негативного впливу відходів на громадське здоров'я.

3. Згідно з Директивою Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року про відходи та скасування деяких Директив з подальшими змінами у Директивах Ради ЄС встановлені принципові положення у сфері поводження з відходами, визначені ключові поняття, такі як «відходи», «утилізація», «ліквідація» та встановлені основні вимоги щодо поводження з відходами, зокрема для суб'єкт господарської діяльності, що здійснюють діяльність з відходами, стосовно наявності дозволу або реєстрації такої діяльності.

4. Відповідно до Директиви Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року про відходи та скасування деяких Директив, визначеними у Регламенті Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року та Регламенту Європейської Комісії № 1357/2014 від 18 грудня 2014 року класифікація відходів як «небезпечні відходи» повинна базуватись на законодавстві Співтовариства з хімічних речовин, зокрема, що стосується класифікації речовин (сумішей речовин) як небезпечних, включаючи граничні значення концентрації цих речовин.

5. Дотримання цих Правил і норм спрямоване на запобігання або обмеження, потенційних негативних для довкілля та людського життя ефектів, що виникли через неналежне поводження з відходами.

Ці Правила і норми узгоджують визначення відходів і небезпечних відходів, а також їх класифікацію відповідно до списку видів відходів, складеного Рішенням Європейської Комісії 2000/532/ЄС від 03 травня 2000 року, що сприятиме гармонізованій класифікації відходів і забезпечить узгоджене визначення небезпечних відходів з правом Європейського Союзу.

6. У цих Правилах і нормах терміни вживаються у таких значеннях:

газ – речовина, яка при температурі 50°C має тиск пари більше 300 кПа (за абсолютною величиною), або є повністю газоподібним при температурі 20°C та нормальному тиску 101,3 кПа;

речовина – хімічний елемент та його складові у природному вигляді чи у вигляді, отриманому внаслідок будь-якого процесу виробництва, включаючи усі домішки, за виключенням розчинників, які можуть бути відокремлені без порушення стабільності речовини чи зміни її складу;

рідина – речовина або суміш, яка при температурі 50°C має тиск пару, що не перевищує 300 кПа (3 бара); речовина або суміш, яка не є повністю газоподібною при температурі 20°C та нормальному тиску 101,3 кПа; речовина або суміш, яка має точку плавлення або початкову точку плавлення при температурі не вище 20°C при нормальному тиску 101,3 кПа;

суміш – система, що складається з двох чи більше речовин. Речовини чи суміші, які відповідають критеріям безпеки за фізичними властивостями, безпеки для здоров'я чи довкілля, встановленим у частинах 2-5 додатку I до Регламенту Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року та Регламенту Європейської Комісії № 1357/2014 від 18 грудня 2014 року (заміна додатку III до Директиви Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року) є небезпечними та класифікуються за відповідними класами. Загальні принципи класифікації визначаються критеріями диференціації за фізичним станом речовин:

тверда речовина – речовина або суміш, яка не підпадає під визначення рідини або газу;

небезпечні відходи (далі - НВ) – відходи, які мають одну чи більше небезпечних властивостей, перелік яких наведено в розділі II.

7. У цих Правилах і нормах скорочення вживаються у таких значеннях:

C – Corrosive (їдка речовина);

CL₅₀ – концентрація речовини або суміші речовин, що викликає загибель 50 % піддослідних тварин при надходженні в організм інгаляційним шляхом при експозиції – 4 години;

E – Explosive (вибухова речовина);

F – Highly flammable (легко займиста речовина);

F+ – Extremely flammable (надзвичайно легко займиста речовина);

Lim_{ac} – поріг одноразової гострої дії;

Lim_{ch} – поріг хронічної дії;

Lim_{ir} – поріг подразнюючої дії при інгаляційному впливі;

N – (небезпечно для навколишнього середовища);

O – oxidizing (речовина з окислювальними властивостями);

T – toxic (токсична (отруйна) речовина);

T+ – very toxic (надзвичайно токсична речовина);

Xi – irritant (речовина з подразнюючими властивостями);

Xn – harmful (шкідлива/небезпечна речовина);

Г – речовини з гостро направленим механізмом дії, для яких повинен бути забезпечений безперервний контроль із сигналізацією щодо перевищення граничних значень;

LD₅₀ – доза, що викликає загибель 50 % піддослідних тварин, при введенні у шлунок, черевну порожнину, при нанесенні на шкіру при певних умовах і визначеному терміні спостереження за тваринами;

ЛК – летальна концентрація - концентрація речовини або суміші речовин, що викликає загибель піддослідних тварин при надходженні в організм інгаляційним шляхом;

K – канцерогенна речовина;

ОГТ - оцінка гострої токсичності;

п – пара (газовий стан речовини або суміші, що відокремилася від їх рідкого чи твердого стану);

п+а – суміш пари і аерозолів;

пил – тверді частинки або суміші, суспендовані у газі (зазвичай у повітрі);

рз – повітря робочої зони;

туман – рідкі краплі речовини або суміші, суспендовані у газі (зазвичай у повітрі);

Ф – аерозолі з переважною фіброгенною дією.

8. Клас безпеки означає природу фізичної безпеки, безпеки для здоров'я чи довкілля. Категорія безпеки означає поділ критеріїв у межах кожного класу безпеки із зазначенням вагомості безпеки у відповідності до Рішення Європейської Комісії 2000/532/ЄС від 03 травня 2000 року.

Позначення небезпеки характеризує клас та категорію небезпеки, яка пояснює зміст небезпеки речовини чи суміші, включаючи за необхідністю ступінь небезпеки.

II. ВІДНЕСЕННЯ ВІДХОДІВ ДО НЕБЕЗПЕЧНИХ

1. Директивою Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року про відходи та скасування деяких Директив, Регламенту Європейської Комісії № 1357/2014 від 18 грудня 2014 року, Регламентом Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року встановлені основні поняття стосовно властивостей відходів, які дозволяють віднести їх до небезпечних відходів, з метою належного маркування та інформування про небезпеку речовин та сумішей. Ці властивості повинні характеризувати фізичну небезпеку, небезпеку для здоров'я людини та довкілля, включаючи небезпеку для озонового шару.

2. Перелік відходів, які є небезпечними за притаманними їм властивостями і містять будь-який з компонентів, що є небезпечними у відповідності до Регламенту Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року, Регламенту Європейської Комісії № 1357/2014 від 18 грудня 2014 року, наведено у таблиці 1 додатку 1 до цих Правил і норм.

3. Перелік компонентів відходів, які перетворюють відходи у небезпечні при набуванні ними властивостей, наведених у розділі III цих Правил і норм, наведено у таблиці 2 додатку 1 до цих Правил і норм.

4. Оцінка небезпечних речовин у складі відходу проводиться у відповідності до Регламенту Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року.

5. Відходи як речовини та/або суміші речовин характеризуються не тільки гострою токсичністю, але й різними ступенями ризиків, які обумовлені фізичним і хімічним станом речовин та сумішей і позначаються кодом (R), затверджені Директивою Європейського Парламенту та Ради №2001/95/ЄС від 03 грудня 2001 року. Класифікація небезпеки за токсичністю і категоріями ризиків наведена у таблиці «Категорії небезпеки гострої токсичності» додатку 2 до цих Правил і норм.

6. У відповідності до Регламенту Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року для забезпечення точності класифікації і одноразового проведення розрахунків проводиться визначення відповідної категорії небезпеки з урахуванням ОГТ через перетворення показників діапазону гострої токсичності, отриманих експериментальним шляхом (або категорій небезпеки за гострою токсичністю) у точкові ОГТ відповідно до таблиці 2 «Перетворення показників діапазону гострої токсичності,

отриманих експериментальним шляхом (або категорій небезпеки за гострою токсичністю) у точкові оцінки гострої токсичності, необхідні для класифікації щодо відповідних шляхів впливу на організм» додатку 3 до цих Правил і норм).

III. КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ СУМІШЕЙ ЯК ГОСТРО ТОКСИЧНИХ

1. Гостра токсичність визначається тими шкідливими наслідками, які виникають після орального або дермального надходження одноразової дози речовини або суміші речовин при одноразовому або дробовому введенні чи вдиханні впродовж 24 годин, або при вдиханні, максимально насичених концентрацій речовини чи суміші впродовж 4-х годин.

Гостра токсичність поділяється на гостру оральну, гостру дермальну та гостру інгаляційну токсичність, яка набуває особливої актуальності для відходів, які здатні до пилоутворення.

2. Критерії для класифікації окремих речовин за гострою токсичністю базуються на даних щодо летальної дози (розрахованих чи отриманих експериментально). При класифікації небезпеки сумішей необхідно отримати або розрахувати значення показників, що дозволяють застосовувати критерії класифікації до сумішей.

3. Класифікація небезпеки сумішей може здійснюватися для кожного шляху надходження в організм, однак оцінка може бути зроблена лише для одного шляху введення речовин чи сумішей, якщо цей шлях (згідно з оцінками або випробуваннями) характерний для усіх компонентів. Якщо гостра токсичність визначається більше, ніж для одного шляху введення речовин чи сумішей до організму, то їх класифікують за категорією небезпеки, що відповідає результатам з параметрами більш високої токсичності.

Для застосування всіх наявних даних при класифікації небезпеки сумішей введено певні припущення, які застосовуються якщо це необхідно при поетапному підході, а саме – припущення, що компоненти суміші це ті компоненти, які присутні у концентраціях $\geq 0,1\%$ (вагових) для твердих, рідких речовин, пилу, туману і пари та об'ємних газів, якщо немає підстав вважати, що компонент, який міститься у концентрації $< 1\%$ може мати значення при класифікації небезпеки суміші щодо гострої токсичності, яка наведена у таблиці 1 «Загальні граничні величини» додатку 3 до цих Правил і норм.

При класифікації сумішей, у склад яких входять компоненти щодо яких відсутня будь-яка корисна інформація про їх гостру та /або хронічну (довготривалу) токсичність, робиться висновок про те, що ця суміш не може бути віднесена до певної категорії небезпеки.

У такій ситуації класифікація суміші повинна здійснюватись на основі лише відомих компонентів з використанням додаткового формулювання у паспорті про дані безпеки, яке визначається як «X % суміші» та складається з компонентів речовин, розчинних у воді, які потрапляють в організм перорально.

ОГТ проводиться з урахуванням даних про компоненти з відомою токсичністю, що відносяться до однієї з категорій гострої токсичності, при цьому враховуються компоненти, які вважаються такими, що не мають гострої токсичності (інертні речовини, для яких недоцільно застосовувати термін «гостра токсичність») та не враховуються компоненти, якщо при їх випробуванні на гостру токсичність при максимально досяжних концентраціях (замість граничних значень) при пероральному надходженні в організм (з концентрацією 2000 мг/кг ваги тіла) отримано негативний результат. Тобто, якщо за результатами випробувань при пероральному надходженні речовин (з концентрацією 2000 мг/кг ваги тіла) не спостерігалось летальних ефектів, можна зробити висновок, що за параметрами гострої токсичності речовина відноситься до 4-ї категорії небезпеки (нетоксичні).

Компоненти, які підпадають під дію вищезазначеного положення, розглядаються як компоненти з відомою ОГТ, яке для суміші визначається шляхом розрахунку, виходячи з показників ОГТ для кожного компоненту, що враховуються у відповідності з наведеною для оральної, дермальної або інгаляційної токсичності формулою 1:

$$\frac{100}{OGT_{mix}} = \sum_n \frac{C_i}{OGT_i}$$

де:

C_i – концентрація (масова чи об'ємна частка у %) компоненту «і»,

i - окремий компонент від 1 до n ,

n - число компонентів,

OGT_i – оцінка гострої токсичності компоненту i .

У випадках, коли відсутня ОГТ для окремого компоненту суміші, але надана інформація, що дозволяє провести екстраполяцію між оцінками оральної, дермальної та інгаляційної гострої токсичності, інформація про фармакодинамічні та фармакокінетичні властивості, відомі дані про вплив на людину, що вказують на наявність токсичного ефекту, але не підтвержені даними про смертельну дозу на основі результатів будь-яких інших випробувань на токсичність, або на основі даних для аналогічних речовин з використанням залежностей «структура-активність», повноцінну характеристику ОГТ може забезпечити коефіцієнт перерахунку, наведений у таблиці 2 «Перетворення показників діапазону гострої токсичності, отриманих експериментальним шляхом (або категорій небезпеки за гострою токсичністю) у точкові оцінки гострої токсичності, необхідні для класифікації щодо відповідних шляхів впливу на організм» додатку 3 до цих Правил і норм, слід застосовувати формулу 1.

В цьому разі для розрахунку ОГТ суміші слід також застосовувати формулу 1.

Використання такого підходу для надійної ОГТ передбачає залучення серйозної додаткової технічної інформації і високо професійних та досвідчених експертів (щодо аналізу та експертної оцінки).

У разі відсутності такої інформації необхідно використовувати наступний підхід: у випадку, коли у суміші присутній будь-який компонент в концентрації 1% і більше, щодо якого повністю відсутня будь-яка інформація, робиться висновок, що суміш не може бути остаточно оцінена за гострою токсичністю. У цій ситуації суміш слід класифікувати на основі тільки відомих компонентів з додатковою вказівкою, що «X» відсотків суміші складається з компоненту(ів) невідомої токсичності.

Якщо загальна концентрація компоненту(ів) з невідомою гострою токсичністю $\leq 10\%$, то слід використовувати формулу 1. Якщо загальна концентрація компоненту(ів) з невідомою гострою токсичністю $>10\%$, то для впорядкування загальної відсоткової частки невідомого (их) компоненту (ів) слід використовувати формулу 2:

$$\frac{100 - (\sum C_{\text{невідомий якщо } \geq 10\%})}{\text{ОГТ}_{\text{mix}}} = \sum_n \frac{C_i}{\text{ОГТ}_i}$$

Формулу 2 необхідно також застосовувати для розрахунків і визначення ОГТ для сумішей, здатних до пилоутворення.

4. На основі значень ОГТ в залежності від шляху надходження в організм: оральний, дермальний, інгаляційний (вдихання газів, пари, пилу, туману), категорії небезпеки речовин можна класифікувати за класами:

1) оральний шлях надходження в організм, мг/кг:

I клас небезпеки - $0 < \text{категорія 1} \leq 5$;

II клас небезпеки - $5 < \text{категорія 2} \leq 50$;

III клас небезпеки - $50 < \text{категорія 3} \leq 300$;

IV клас небезпеки - $300 < \text{категорія 4} \leq 2000$;

2) дермальний шлях надходження в організм, мг/кг:

I клас небезпеки - $0 < \text{категорія 1} \leq 50$;

II клас небезпеки - $50 < \text{категорія 2} \leq 200$;

III клас небезпеки - $200 < \text{категорія 3} \leq 1000$;

IV клас небезпеки - $1000 < \text{категорія 4} \leq 2000$;

3) інгаляційний шлях надходження в організм (вдихання газів, ppmV):

I клас небезпеки - $0 < \text{категорія 1} \leq 100$;

II клас небезпеки - $100 < \text{категорія 2} \leq 500$;

III клас небезпеки - $500 < \text{категорія 3} \leq 2500$;

IV клас небезпеки - $2500 < \text{категорія 4} \leq 20000$;

4) інгаляційний шлях надходження в організм (вдихання пари, мг/м³):

I клас небезпеки - $0 < \text{категорія 1} \leq 0,5$;

II клас небезпеки - $0,5 < \text{категорія 2} \leq 2$;

III клас небезпеки - $2,0 < \text{категорія 3} \leq 10$;

IV клас небезпеки - $10 < \text{категорія } 4 \leq 20$;

5) інгаляційний шлях надходження в організм (вдихання пилу, туману (аерозолі), мг/м^3):

I клас небезпеки - $0 < \text{категорія } 1 \leq 0,05$;

II клас небезпеки - $0,05 < \text{категорія } 2 \leq 0,5$;

III клас небезпеки - $0,5 < \text{категорія } 3 \leq 1,0$;

IV клас небезпеки - $1,0 < \text{категорія } 4 \leq 5,0$.

У випадку, коли гостра токсичність компонентів не оцінена при найбільш вірогідному шляху їх потрапляння до організму, необхідні значення можуть бути отримані шляхом екстраполювання наявних даних для інших шляхів потрапляння в організм. Дані про дермальну та інгаляційну токсичність не завжди вимагаються для компонентів. Однак у випадку, коли вимоги до даних щодо конкретних компонентів включають оцінки дермальної та інгаляційної токсичності показника, які використовуються у формулі, оцінки гострої токсичності повинні бути розраховані, виходячи із необхідного шляху впливу на організм.

5. Класифікація відходів як «небезпечних» за класами, кодами категорії небезпеки і кодами попередження – застереження про небезпеку для складових відходів проводиться у відповідності до додатку III до Регламенту Європейської Комісії № 1357/2014 від 18 грудня 2014 року.

Перелік небезпечних властивостей, які визначають відходи як «небезпечні відходи»:

НВ 1 «Вибухові»: відходи, що здатні внаслідок хімічної реакції виділяти газ за такої температури і тиску та зі швидкістю, що можуть нанести шкоди навколишньому середовищу (піротехнічні, вибухонебезпечні органічні пероксиди і вибухові відходи вибухонебезпечних самореактивних речовин). Якщо у складі відходів присутня одна або декілька речовин, що класифіковані за одним із класів і категорій небезпеки і кодів стислої характеристики небезпеки, відходи повинні оцінюватись з урахуванням – небезпека попередження, де є в цьому необхідність, згідно з методами випробувань. Якщо у складі відходу речовина або суміш речовин вказують на вибухонебезпечність відходів, такі відходи повинні бути класифіковані як небезпечні за категорією (НВ 1).

Таблиця 1. Класифікація відходів як небезпечних за категорією (НВ 1), за класом небезпеки і кодом категорії та кодом попередження про небезпеку для компонентів відходів

Код класу і категорії небезпеки	Коди позначень щодо виду небезпечного впливу
Нестабільні вибухові	H 200
Вибухові 1.1	H 201
Вибухові 1.2	H 202
Вибухові 1.3	H 203
Вибухові 1.4	H 204

Газ 1	H 220
Газ 2	H 221
Аерозоль 1	H 222
Аерозоль 2	H 223
Газ. Рідина 1	H 224
Газ. Рідина 2	H 225
Газ. Рідина 3	H 226
Газ. Розчин 1	H228
Газ. Розчин 2	
Самореактивні А	
Органічні пероксиди А	H240
Самореактивні В	
Органічні пероксиди В	H241
Самореактивні СD	
Самореактивні EF	
Органічні пероксиди СD	
Органічні пероксиди EF	
Пероксиди рідкі 1	H 250
Пероксиди розчини 1	
Легкозаймисті 1	H251
Легкозаймисті 2	H252
Відходи, які реагують з водою 1	H260
Відходи, які реагують з водою 2	
Відходи, які реагують з водою 3	

НВ 2 «Окислювальні»: відходи, які за рахунок виділення або надходження кисню можуть викликати або сприяти згоранню інших матеріалів.

Якщо у складі відходів присутня одна або декілька речовин, що класифіковані за одним із кодів класів і категорій небезпеки і кодів стислої характеристики небезпеки, відходи повинні оцінюватись з урахуванням (НВ 2) – небезпека попередження, де є в цьому необхідність, згідно з методами випробувань. Якщо у складі відходу речовина або суміш речовин вказують на те, що відходи окислюються, такі відходи повинні бути класифіковані як небезпечні за категорією (НВ 2).

Таблиця 2. Класифікація відходів як небезпечних за категорією (НВ 2) за класом небезпеки і кодом категорії та кодом попередження про небезпеку для компонентів відходів

Код класу і категорії небезпеки	Коди позначень щодо виду небезпечного впливу
Окислювальні. Газ 1	H 270
Окислювальні. Рідина 1	H 271
Окислювальні. Тверді 1	

Окислювальні. Рідина 2 Окислювальні. Рідина 3	H 272
Окислювальні. Тверді 2 Окислювальні. Тверді 3	

НВ 3 «Легкозаймисті рідкі відходи»: рідкі відходи, які мають температуру спалаху нижче 60 ° С або відпрацьовані газойль, дизельне паливо та світлі нафтопродукти з температурою спалаху від >55° С до ≤75°С;

«легкозаймисті пірофорні рідкі і тверді відходи»: тверді або рідкі відходи, які навіть у невеликій кількості можуть спалахнути протягом п'яти хвилин при взаємодії з повітрям;

«легкозаймисті тверді відходи»: тверді відходи, які легко займаються або можуть спричинити, або сприяти горінню через тертя;

«легкозаймисті газоподібні відходи»: газоподібні відходи, які є легкозаймистими у повітрі за температури 20 ° С та при нормальному атмосферному тиску 101,3 кПа;

відходи, що вступають у реакцію з водою: відходи, які при контакті з водою виділяють легкозаймисті гази у небезпечних обсягах;

інші легко займисті відходи: легкозаймисті аерозолі, відходи, що само розігріваються, органічні пероксиди та самореактивні відходи.

Якщо відходи містять одну або більше речовин, які класифіковані за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, які наведені у Таблиці 3, такі відходи повинні бути оцінені щодо властивості НВ 3, де це можливо, відповідно до методів випробувань. Якщо наявність речовини вказує на те, що відходи легкозаймисті, вони повинні бути класифіковані як небезпечні за властивістю НВ 3.

Таблиця 3. Класифікація відходів як небезпечних за категорією (НВ 3) за класом небезпеки і кодом категорії та кодом попередження про небезпеку для компонентів відходів

Коди класу небезпеки та категорій у межах класу	Коди позначень щодо виду небезпечного впливу
ЛЗ Газ 1	H220
ЛЗ Газ 2	H221
Аерозоль 1	H222
Аерозоль 2	H223
ЛЗ Рідкі 1	H224
ЛЗ Рідкі 2	H225
ЛЗ Рідкі 2 3	H226
ЛЗ Тверді 1	H228
ЛЗ Тверді 2	

Самореактивні CD	H242
Самореактивні EF	
Органічні Пероксиди CD	
Органічні Пероксиди EF	
Пероксиди рідкі 1	H250
Пероксиди тверді 1	
Легко займисті 1	H251
Легко займисті 2	H252
Відходи, які реагують з водою 1	H260
Відходи, які реагують з водою 2	
Відходи, які реагують з водою 3	

НВ 4 «Подразнюючі» (подразнення шкіри і ушкодження очей): відходи, які при нанесенні можуть спричинити подразнення шкіри або ушкодження очей. Якщо у складі відходів міститься одна або декілька речовин у концентраціях, що перевищують та/або є на рівні порогових, відходи класифікуються як небезпечні за НВ 4.

Порогове значення для оцінки дії на шкіру - 1А (H314). Подразнення шкіри - 2 (H315), кон'юктиви очей - 1 (H318), подразнення очей - 2 (H319) становить 1 %.

Якщо сума концентрацій усіх речовин, віднесених до категорії подразнююча дія на шкіру - 1А(H314) перевищує або дорівнює 1 %, відходи класифікують як небезпечні у відповідності до НВ 4.

Якщо сума концентрацій усіх речовин, класифікованих як H318, перевищує або дорівнює 10 %, відходи класифікують як небезпечні у відповідності до НВ 4.

Якщо сума концентрацій усіх речовин, класифікованих як H315 і H319, перевищує або дорівнює 20 %, відходи класифікують як небезпечні у відповідності до НВ 4.

Відходи, у складі яких містяться речовини, які класифіковані як H314 (шкірно-подразнююча дія) 1 А, 1В або 1С у концентраціях, що перевищують або дорівнюють 5 %, такі відходи будуть класифікуватись як небезпечні за властивістю НВ 8. Якщо відходи класифіковані за властивістю НВ 8, властивість НВ 4 не розглядається.

НВ 5 «Вибіркова токсичність для окремих органів-мішеней (STOT) – (ВТОМ) /токсичність при аспірації»: відходи, які можуть проявити вибірккову токсичність для окремих органів при одноразовій або багаторазовій дії, або які можуть спричинити гострі токсичні ефекти при аспірації.

Якщо у складі відходів міститься одна або декілька речовин, класифікованих за одним або декількома з нижче наведених класів і категорій безпеки та кодів позначення безпеки, та якщо концентрація однієї або декількох речовин перевищує допустиму або рівнозначна їй, відходи класифікують як небезпечні за НВ 5 (Таблиця 4).

Таблиця 4 - Коди класу небезпеки, категорій у межах класу та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для компонентів відходів та відповідні ліміти концентрацій для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 5

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу	Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
ВТОМ-ОВ 1	Н370	1 %
ВТОМ-ОВ 2	Н371	10 %
ВТОМ-ОВ 3	Н335	20 %
ВТОМ-ХВ 1	Н372	1 %
ВТОМ-ХВ 2	Н373	10 %
Токсичність при аспірації 1	Н304	10 %

НВ 6 «Гостра токсичність»: відходи, які можуть викликати гострі токсичні ефекти при пероральному, дермальному або інгаляційному надходженні.

Якщо сума концентрацій усіх речовин з визначеними параметрами гострої токсичності перевищує або дорівнює пороговому значенню, відходи повинні бути класифіковані як небезпечні за НВ 6 (Таблиця 5). Якщо у складі відходів міститься більше однієї речовин, класифікованої за параметрами гострої токсичності, сума концентрацій враховується тільки для речовин з односпрямованою дією.

Порогові значення сумарного вмісту, які слід враховувати при оцінці відходів:

для речовин 1, 2 або 3 класу токсичності (Н300, Н310, Н330, Н301, Н311, Н331): - 0,1 %;

для речовин 4 класу токсичності (Н302, Н312, Н332): - 1 %.

Таблиця 5. Коди класів небезпеки, диференціацій, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для компонентів відходів та відповідні ліміти концентрацій для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 6

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу	Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
Гостра токсичність 1 (при оральному впливі)	Н300	0,1 %
Гостра токсичність 2 (при оральному впливі)	Н300	0,25 %

Гостра токсичність 3 (при оральному впливі)	H301	5 %
Гостра токсичність 4 (при оральному впливі)	H302	25 %
Гостра токсичність 1 (при впливі через шкіру)	H310	0,25 %
Гостра токсичність 2 (при впливі через шкіру)	H310	2,5 %
Гостра токсичність 3 (при впливі через шкіру)	H311	15 %
Гостра токсичність 4 (при впливі через шкіру)	H312	55 %
Гостра токсичність 1 (при вдиханні)	H330	0,1 %
Гостра токсичність 2 (при вдиханні)	H330	0,5 %
Гостра токсичність 3 (при вдиханні)	H331	3,5 %
Гостра токсичність 4 (при вдиханні)	H332	22,5 %

НВ 7 «Канцерогенні»: відходи, які можуть викликати рак чи збільшити його захворюваність. Якщо у складі відходів присутня речовина, яка класифікована як канцерогенна, її концентрація має бути на рівні або вище допустимої концентрації, щоб відходи були класифіковані за НВ 7 як небезпечні: концентрація канцерогену категорії 1А, 1В має становити $\geq 0,1$ %, концентрація канцерогену категорії 2 має становити $\geq 0,1$ % .

Якщо компонент, який є канцерогеном категорії 2 міститься у суміші концентрації $\geq 0,1$ %, то має бути передбачена наявність паспорту про дані безпеки для суміші за вимогою.

Таблиця 6. Коди класів небезпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для компонентів відходів та відповідні ліміти концентрацій для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 7

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу	Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
Канцерогенні 1А	H350	0,1 %
Канцерогенні 1В		
Канцерогенні 2	H351	1,0 %

НВ 8 «Їдкі»: відходи, які при нанесенні можуть викликати виразки шкіри. Якщо у складі відходів присутня одна або декілька речовин, які класифіковані як такі, що можуть викликати виразки на шкірі (Skin corr 1A, 1B або 1C (H314) і сума їх концентрацій перевищує або дорівнює 5 %, відходи класифікуються як небезпечні за НВ 8.

Порогова концентрація для оцінки за виразковою дією на шкіру 1A, 1B або 1C (H314) становить 1,0 %.

НВ 9 «Інфекційні»: відходи, що містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які віднесені до мікроорганізмів, що викликають захворювання у людини або інших живих організмів. Класифікація відходів за властивістю НВ 9 визначається за правилами та критеріями, що визначені законодавством України.

НВ 10 «Токсичність для репродуктивних органів»: відходи, які здійснюють негативний вплив на статеву функцію і фертильність дорослих чоловіків і жінок та на розвиток нащадків. Якщо у складі відходів є речовина, яка класифікована як токсична для репродуктивної функції, концентрація цієї окремої речовини має дорівнювати або перевищувати допустиму концентрацію, щоб відходи були класифіковані як небезпечні за позначеннями НВ 10. щоб відходи були класифіковані (Доповнення 5, запис 30 Регламенту (ЄС) Європейського парламенту та Ради №1907/2006). Концентрація токсикантів категорії 1A, категорії 1B, що впливає на репродуктивну функцію, становить $\geq 0,3$ %.

Концентрація токсиканту категорії 2, що впливає на репродуктивну функцію, становить $\geq 3,0$ % (з урахуванням Примітки 1). Концентрація для додаткової категорії, що впливає на лактацію, або через неї, становить $\geq 0,3$ % за Регламентом Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року.

Таблиця 7. Коди класів безпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для компонентів відходів та відповідні ліміти концентрацій для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 10

Коди класів безпеки та категорій у межах класу	Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
Репродуктивність 1A	H360	0,3 %
Репродуктивність 1B		
Репродуктивність 2	H361	3,0 %

НВ 11 «Мутагенні»: відходи, які можуть призводити до мутації, тобто постійні зміни кількості або структури генетичного матеріалу в клітині. Якщо у складі відходів є речовина, яка класифікована як мутагенна, концентрація цієї окремої речовини має дорівнювати або перевищувати допустиму концентрацію, щоб відходи були класифіковані як небезпечні за позначеннями НР 11 (Доповнення 3, запис 29 - мутагени 2 категорія Регламенту (ЄС) Європейського парламенту та Ради №1907/2006). Концентрація токсикантів, віднесених до мутагенів 2-ї категорії становить $\geq 1,0$ (Регламент Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року).

Таблиця 8. Коди класів небезпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для компонентів відходів та відповідні ліміти концентрацій для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 11

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу	Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
Мутагенні 1А	H340	0,1 %
Мутагенні 1В		
Мутагенні 2	H341	1,0 %

НВ 12 «Виділення гостро токсичних газів»: відходи, які при контакті з водою або кислотою виділяють гази з гострою токсичністю, класифіковані як Гостра токсичність 1, 2 або 3 H33 або H331.

Якщо у складі відходів міститься речовина, віднесена до однієї з наступних додаткових небезпек, позначених EUN029, EUN031, EUN032, відходи мають бути класифіковані за позначеннями НВ12 як небезпечні у відповідності до методів випробувань або за керівними настановами компетентних міжнародних органів, зокрема, Організації економічного співробітництва і розвитку (OECD).

НВ 13 «Сенсибілізуючі»: відходи, що містять одну або декілька речовин, які, як відомо, спричиняють сенсибілізацію шкіри або органів дихання. Якщо у складі відходів міститься речовина, класифікована як сенсибілізуюча і яка позначена за одним з кодів характеристики небезпеки H317 або H334 та концентрація цієї окремої речовини дорівнює або перевищує допустиму концентрацію, а її (їх) вміст у відході складає ≥ 10 %, відходи мають бути класифіковані як небезпечні за позначеннями НВ13.

НВ 14 «Екотоксичні»: відходи, які становлять або можуть становити безпосередній або віддалений ризик для одного або декількох об'єктів навколишнього середовища.

НВ 15 «Відходи, які набувають небезпечних властивостей при перетворенні»: якщо у складі відходів міститься одна або декілька речовин, що набувають небезпечних властивостей при перетворенні, такі відходи мають бути класифіковані як небезпечні, крім випадків, коли відходи мають таку форму, коли фізичний стан відходів не виявлятиме властивостей вибухонебезпечності або потенційної вибухонебезпечності при будь-яких обставинах (Таблиця 9).

Таблиця 9. Загальні та додаткові вислови щодо видів небезпечного впливу для компонентів відходів для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 15

Загальні та додаткові вислови щодо видів небезпечного впливу та їх коди	
Можливість вибуху масою під дією вогню	H205
Вибухає у сухому стані	EUN001
Може утворювати вибухонебезпечні пероксиди	EUN019
Небезпека вибуху при нагріванні у замкнутому просторі	EUN044

Відходи можуть характеризуватися, як небезпечні за НВ 15 і за іншими застосованими критеріями, такими як оцінка фільтрату, який, наприклад, утворений при перетворенні твердих побутових відходів.

6. Запропонована класифікація відходів за ступенем їх негативної дії на громадське здоров'я і навколишнє середовище визначена як класи небезпеки відходів, які обґрунтовані у відповідності до Регламенту Європейського Парламенту та Ради №1272/2008 від 16 грудня 2008 року, Рішенням Європейської Комісії 2000/532/ЄС від 03 травня 2000 року та додатку III до Регламенту Європейської Комісії № 1357/2014 від 18 грудня 2014 року.

**Генеральний директор
Директорату громадського здоров'я
та профілактики захворюваності**

Ірина РУДЕНКО

Додаток 1
до Державних санітарно-гігієнічних
правил і норм встановлення класу
небезпеки відходів
(пункти 2-3 розділу II)

Перелік небезпечних відходів

Таблиця 1. Перелік відходів, які є небезпечними, що містять будь-який з компонентів та мають будь-яку з властивостей і які складаються з таких речовини

- 1.Анатомічні речовини, госпітальні та інші клінічні відходи;
- 2.фармацевтичні препарати, медичні препарати та ветеринарні сполуки;
- 3.антисептики для деревини;
- 4.біоциди та фіто-фармацевтичні речовини;
- 5.залишки речовин, які використовувались як розчинники;
- 6.галогенізовані органічні речовини, які не використовувались як розчинники, за виключенням інертних полімеризованих речовин;
- 7.гартівні солі, які містять ціаніди;
- 8.мінеральні оливи та відходи, просочені мастилами (тирса, стружка тощо);
- 9.суміші олива/вода, вуглеводень/вода, емульсії;
10. речовини, які містять ПХБ та/або ПХТ, наприклад діелектрики тощо;
11. смолисті речовини, які утворюються в результаті очистки, дистиляції та будь-якої піролітичної обробки, наприклад, кубовий залишок тощо;
12. чорнила, барвники, пігменти, фарби, лаки, олифи;
13. смоли, каучук, пластифікатори, клеї/адгезиви;
14. хімічні речовини, які утворюються при дослідженнях або навчальній діяльності, які не визначені та /або є новими, та ті, наслідки впливу яких на людину та/або на навколишнє середовище не відомі (наприклад лабораторні залишки тощо);
15. піротехнічні або інші вибухові матеріали;
16. фото-хімікати та матеріали обробки;
17. будь-які матеріали, контаміновані будь-якою сполукою, спорідненою до поліхлорованого дібензофурану;
18. будь-які матеріали, контаміновані будь-якою сполукою, спорідненою до поліхлорованого дібензо-п-діоксину;
19. тваринні та рослинні види мила, воску та жиру;
20. негалогенізовані органічні речовини, які не використовувались як розчинники;
21. неорганічні речовини без вмісту металів або сполук металів;
22. золи та/або попіл;
23. ґрунт, пісок, глина та ґрунт, одержаний під час поглиблення дна;

24. гартівні солі, які не містять ціанідів;
25. металічний пил, порошок;
26. відпрацьовані каналізаційні матеріали;
27. рідини та осади, які містять метали або сполуки металів;
28. залишки від операцій з контролю забруднення, наприклад пил тканинних фільтрів), за виключенням пунктів 29, 30 та 33 цього додатку;
29. відходи газоочищення;
30. відходи водоочисних станцій;
31. залишок декарбонізації;
32. залишок іонообмінної колони;
33. осади стічних вод, не оброблені або непридатні для використання у сільському господарстві;
34. залишок від очищення резервуарів та/або обладнання;
35. забруднене обладнання: забруднені контейнери (наприклад упаковка, газові циліндри тощо), які містять один або більше компонентів, перелік яких наведено у таблиці 2 цього додатку;
36. хімічні засоби струму;
37. рослинні оливи;
38. матеріали, які утворились в результаті вибіркового збирання побутових відходів та ті, які мають будь-яку з характеристик, зазначені у пункті 5 розділу III Правил та норм;
39. будь-які інші відходи, які містять будь-яку з характеристик, перелік яких наведено у таблиці 2 цього додатку, та мають будь-які властивості, зазначені в пункті 5 розділу III Правил та норм.

Таблиця 2. Перелік компонентів відходів, які перетворюють їх у небезпечні у разі, якщо відходи мають властивості, зазначені у таблиці 1 цього додатку та містять такі складові:

1. С1 берилій, сполуки берилію ;
2. С2 сполуки ванадію;
3. С3 сполуки хрому (VI);
4. С4 сполуки кобальту;
5. С5 сполуки нікелю;
6. С6 сполуки міді;
7. С7 сполуки цинку;
8. С8 миш'як, сполуки миш'яку;
9. С9 селен, сполуки селену;
10. С10 сполуки срібла;
11. С11 сполуки кадмію;
12. С12 сполуки олова;
13. С13 сурма, сполуки сурми;
14. С14 телур, сполуки телуру;
15. С15 барій, сполуки барію, за виключенням сульфату барію;

16. С16 ртуть, сполуки ртуті;
 17. С17 талій, сполуки талію;
 18. С18 свинець, сполуки свинцю;
 19. С19 неорганічні сульфіді;
 20. С20 неорганічні сполуки фтору (за виключенням фториду кальцію);
 21. С21 неорганічні ціаніди;
 22. С22 лужні або лужноземельні метали: літій, натрій, калій, кальцій, магній у не зв'язаній формі;
 - 23) С23 кислотні розчини чи кислоти у твердому стані;
 24. С24 основні розчини чи основи у твердому стані;
 25. С25 азбест (пил, порошок та волокна);
 26. С26 фосфор: сполуки фосфору, за виключенням мінеральних фосфатів;
 27. С27 карбоніли заліза;
 28. С28 пероксиди
 29. С29 хлорати;
 30. С30 перхлорати;
 31. С31 азиди;
 32. С32 поліхлоровані дифеніли та/або поліхлоровані терфеніли;
 33. С33 фармацевтичні чи ветеринарні сполуки;
 34. С34 біоциди та фіто-фармацевтичні речовини;
 35. С35 інфіковані речовини;
 36. С36 креозоти;
 37. С37 ізоціанати, тіоціанати;
 38. С38 органічні ціаніди;
 39. С39 феноли, сполуки фенолу;
 40. С40 галогеновані розчини;
 41. С41 органічні розчинники, за виключенням галогенованих розчинників;
 42. С42 орґано-галогенні сполуки, за виключенням інертних полімеризованих матеріалів;
 43. С43 ароматичні сполуки, поліциклічні чи гетероциклічні ароматичні органічні сполуки;
 44. С44 аліфатичні аміни;
 45. С45 ароматичні аміни;
 46. С46 ефіри;
 47. С47 речовини вибухового характеру, виключаючи ті, які наведено будь-де у цьому Додатку;
 48. С48 сірчані органічні сполуки;
 49. С49 будь-які сполуки, споріднені з поліхлорованим дібензофураном;
 50. С50 будь-які сполуки, споріднені з поліхлорованим дібензо-п-діоксином;
 51. С51 вуглеводи та їх кисень; азотні та/або сірчані сполуки, які іншим чином не враховувались у цьому додатку.
-

Додаток 2
до Державних санітарно-гігієнічних
правил і норм встановлення класу
небезпеки відходів
(пункт 5 розділу II)

Категорії небезпеки гострої токсичності

Таблиця. Категорії небезпеки гострої токсичності *

Шлях надходження до організму	Категорія 1	Категорія 2	Категорія 3	Категорія 4
Оральний, мг/кг	ОГТ \leq 5	5<ОГТ \leq 50	50<ОГТ \leq 300	300<ОГТ \leq 2000
Дермальний, мг/кг	ОГТ \leq 50	50<ОГТ \leq 200	200<ОГТ \leq 1000	1000<ОГТ \leq 2000
Інгаляційний (вдихання газів), ppmV**	ОГТ \leq 100	100<ОГТ \leq 500	500<ОГТ \leq 2500	2500<ОГТ \leq 20000
Вдихання парів, мг/л	ОГТ \leq 0,5	0,5<ОГТ \leq 2,0	2,0<ОГТ \leq 10,0	10,0<ОГТ \leq 20,0
Вдихання пилу, мг/л	ОГТ \leq 0,05	0,05<ОГТ \leq 0,5	0,5<ОГТ \leq 1,0	1,0<ОГТ \leq 5,0

Примітки:

* оцінка гострої токсичності для класифікації речовин або компонента суміші проводиться з використанням даних:

відношення LD₅₀/LC₅₀, якщо такі дані доступні;

відповідного коефіцієнта перетворення, що стосується результатів досліджень інтервалу дози, або

відповідного коефіцієнта перетворення, що стосується встановленої категорії класифікації;

загальні ліміти концентрації базуються на 4-ти годинному інгаляційному надходженні.

Для перетворення отриманих даних щодо інгаляційної токсичності таким чином, щоб вони відповідали 1-годинному впливу використовують ділення на коефіцієнт 2 для газів і парів і коефіцієнт 4 – для пилу і туману.

Для деяких хімічних речовин атмосферного повітря для досліджень є актуальною не тільки пара, а й суміш рідкої і газоподібної фаз. Інші хімічні речовини або суміші атмосферного повітря, які досліджуються, можуть складатись з пари, близького до газоподібної фази. У таких випадках класифікація має базуватись на (ppmV) таким чином: категорія 1 - (100 ppmV), категорія 2 - (500 ppmV), категорія 3 - (2500 ppmV), категорія 4 - (20000 ppmV). Пил, як правило, утворюється в результаті механічних процесів; туман зазвичай утворюється у результаті конденсації перенасичених парів або фізичного розподілу рідин. Розміри частинок пилу і туману, як правило коливаються в межах 1-100 ppm.

Важливе значення при класифікації інгаляційної токсичності має використання ретельно обґрунтованих значень у категоріях високої токсичності для пилу і туману. Частинки, що вдихаються з аеродинамічним діаметром (MMAD) від 1 до 4 мікронів будуть осідати на усіх ділянках дихальних шурів піддослідних тварин. Цей діапазон розміру частинок відповідає максимальній дозі близько 2 мг/л. Для забезпечення

Продовження додатка 2

застосовності результатів експериментів на тваринах до людини пил і туман повинні в ідеальному випадку випробовуватись у цьому діапазоні на піддослідних тваринах (щурах);

* - концентрації газів виражені у ppmV – частин на мільйон об'єму (ppmV);

Додаток 3
до Державних санітарно-гігієнічних
правил і норм встановлення класу
небезпеки відходів
(пункт 6 розділу II)

Граничні величини гострої токсичності

Таблиця 1. Загальні граничні величини

Клас небезпеки	Загальні граничні величини, які слід брати до уваги
Гостра токсичність:	
Категорія 1-3	0,1 %
Категорія 4	1 %
Роз'їдання шкіри/ Подразнення	1 % ¹
Серйозні пошкодження очей/подразнення очей	1 % ²
Небезпека для водного середовища	
Категорія гострої токсичності 1	0,1 % ³
Категорія хронічної токсичності 1	0,1 % ³
Категорія хронічної токсичності 2-4	1 %

Примітки:

1 - для застосування усіх наявних даних при класифікації сумішей щодо небезпеки роз'їдання шкіри/ подразнення шкіри використовуються аналогічні підходи, які застосовані для оцінки небезпеки і встановлення категорії токсичності за подразнюючою дією;

2 - класифікація сумішей при наявності даних щодо суміші в цілому;

3 - в системі класифікації для сумішей застосовуються категорії, що використовуються для хімічних речовин, тобто 1 – категорія гострої токсичності та категорії 1-4 хронічної токсичності.

Для того, щоб використати усі наявні дані з метою класифікації небезпечних властивостей суміші, небезпечності для довкілля, необхідно виходити з наступного припущення і у відповідних випадках його застосовувати: компоненти суміші, що враховуються, це ті компоненти, які класифіковані за 1 категорією гострої токсичності або 1 категорією хронічної токсичності і присутні у концентрації принаймні 0,1 % (від маси), та ті, які класифіковані за 2 категорією хронічної токсичності, 3 категорією хронічної токсичності або 4 категорією хронічної токсичності та присутні у концентрації принаймні 1 % (від маси).

Таблиця 2. Перетворення показників діапазону гострої токсичності, отриманих експериментальним шляхом (або категорій небезпеки за гострою токсичністю) у точкові оцінки гострої токсичності, необхідні для класифікації щодо відповідних шляхів впливу на організм

Шлях впливу на організм	Категорія небезпеки або отримана експериментальним шляхом оцінка діапазону гострої токсичності	Перетворена точкова оцінка гострої токсичності [*]
Оральний (мг/кг) ваги тіла	0<категорія 1 ≤5	0,5
	5<категорія 2 ≤50	5
	50<категорія 3 ≤300	100
	300<категорія 4 ≤2000	500
Дермальний (мг/кг) ваги тіла	0<категорія 1 ≤50	5
	50<категорія 2 ≤200	50
	200<категорія 3 ≤1000	300
	1000<категорія 4 ≤2000	1100
Вдихання газів (ppmV)	0<категорія 1 ≤100	10
	100<категорія 2 ≤500	100
	500<категорія 3 ≤2500	700
	2500<категорія 4 ≤20000	4500
Пари (мг/м ³)	0<категорія 1 ≤0,5	0,05
	0,5<категорія 2 ≤2	0,5
	2,0<категорія 3 ≤10	3
	10<категорія 4 ≤20	11
Пил, туман (мг/м ³)	0<категорія 1 ≤0,05	0,005
	0,05<категорія 2 ≤0,5	0,05
	0,5<категорія 3 ≤1,0	0,5
	1,0<категорія 4 ≤5,0	11

Примітка:

^{*} - ці показники призначені для використання при розрахунку ОГТ, необхідні для класифікації на основі даних компонентів суміші та не замінюють собою результати випробувань.

Додаток 4
до Державних санітарно-гігієнічних
правил і норм встановлення класу
небезпеки відходів
(пункт 5 розділу III)

**Коди і позначення видів небезпечного впливу речовин
для здоров'я людини**

Код	Позначення видів небезпечного впливу
H300	Смертельно при проковтуванні
H301	Токсично при проковтуванні
H302	Шкідливо при проковтуванні
H304	Смертельно при проковтуванні та подальшому потраплянні у дихальні шляхи
H310	Смертельно при контакті зі шкірою
H311	Токсично при контакті зі шкірою
H312	Шкідливо при контакті зі шкірою
H314	Спричиняє тяжкі опіки шкіри та пошкодження очей
H315	Спричиняє подразнення шкіри
H317	Може спричинити алергічну реакцію на шкірі
H318	Спричиняє серйозне пошкодження очей
H319	Спричиняє сильне подразнення очей
H330	Смертельно при вдиханні
H331	Токсично при вдиханні
H332	Шкідливо при вдиханні
H334	Може спричинити виникнення алергічних або астматичних симптомів або утрудненого дихання при вдиханні
H335	Може спричинити подразнення дихальних шляхів
H336	Може спричинити сонливість або запаморочення
H340	Може спричинити генетичні дефекти <i>(слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H341	Імовірно спричиняє генетичні дефекти <i>(слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H350	Може спричинити рак <i>(слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H351	Імовірно спричиняє рак <i>(слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H360	Може негативно вплинути на фертильність та завдати шкоди ненародженій дитині

	<i>(слід зазначити специфічні негативні ефекти, якщо вони відомі) (слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H361	Імовірно може негативно вплинути на фертильність та завдати шкоди ненародженій дитині <i>(слід зазначити специфічні негативні ефекти, якщо вони відомі) (слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H362	Може заподіяти шкоду дітям, які перебувають на грудному вигодовуванні
H370	Спричиняє пошкодження органів <i>(слід зазначити органи, які пошкоджуються, якщо відомі) (слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H371	Може спричинити пошкодження органів <i>(слід зазначити органи, які пошкоджуються, якщо відомі) (слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H372	Спричиняє пошкодження органів при тривалому або багаторазовому впливі <i>(слід зазначити органи, які пошкоджуються, якщо відомі) (слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H373	Може спричинити пошкодження органів при тривалому або багаторазовому впливі <i>(слід зазначити органи, які пошкоджуються, якщо відомі) (слід зазначити певний шлях впливу, якщо існують достовірні докази того, що ця небезпека не виникає за інших шляхів впливу)</i>
H300 + H310	Смертельно при проковтуванні або при контакті зі шкірою
H300 + H330	Смертельно при проковтуванні або при вдиханні
H310 + H330	Смертельно при контакті зі шкірою або при вдиханні
H300 + H310 + H330	Смертельно при проковтуванні або при контакті зі шкірою, або при вдиханні
H301 + H311	Токсично при проковтуванні або при контакті зі шкірою
H301 + H331	Токсично при проковтуванні або при вдиханні
H311 + H331	Токсично при контакті зі шкірою або при вдиханні

N301 + N311 + N331	Токсично при проковтуванні або при контакті зі шкірою, або при вдиханні
N302 + N312	Шкідливо при проковтуванні або при контакті зі шкірою
N302 + N332	Шкідливо при проковтуванні або при вдиханні
N312 + N332	Шкідливо при контакті зі шкірою або при вдиханні
N302 + N312+ N332	Шкідливо при проковтуванні або при контакті зі шкірою, або при вдиханні
